

NUB SARAJEVO

R 6170

Б У К В А Р .

ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
у вилајету босанском.

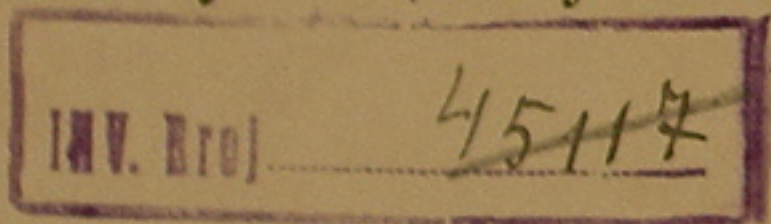
По наредби министарства просвете
и народних школа у Сарајеву
—
од 15. јуна 1867. г.

У САРАЈЕВУ,
У ВИЛАЈЕТСКОЈ ШТАМПАРИЈИ.

1 8 6 7.

II 15-102/a R

По налогу његове преузвишености ч.
Шериф-Осман-паше, валије вилајета бо-
санскога, има се овај Букквар на поклон
давати ученицима у овом вилајету.

R 6170

в е и о у

б

ба бе би бо бу а-ба бу-ба ба-ба

в

ва ве ви во ву

г

га ге ги го гу

д

да де до ду во-да ду-га го-ве-да
дуг добио

ж

жа-ба же-га у-же бо-жо ве-жу жи-во

з

зу-би ве-зе га-зи зоб во-зи зо-ви
без ва-га-зи

ј

бој гај јаз јеж јо-во југ за-вој
ја-го-да гу-ја

к

вук ка-ва ја-бу-ке ку-га ко-жа ко-за
ја-ка је-ка ков кад ок-о о-ка а-ко
бог да

л

бол ко-ла ку-ла лик ли-ва-да лук
лед во-ло-ви го-луб да-ле-ко је-ло
ви-ле ли-је-вак лој лу-ла ко-би-ла
ли-јек лу-кав је-лов

љ

жуљ би-ље-га би-ље во-ља љу-бав
ко-љи-во је-гу-ља ку-кољ да-ље зе-ље
бо-љи жив-љи

м

ма-ло зи-ма мо-ба ви-ме муж дим
ма-га-за а-дам мед ме-ка маљ мо-мак
зем-ља

н

бан но-га нож не-бо ви-но же-дан
пиз ву-на ју-нак ко-ље-но ми-је-на
ку-на и-ко-на у-жи-на до-ли-на ка-зан

њ

гуњ коњ њи-ва ди-ња бу-бањ му-ња
о-гањ ње-га

п

пањ поп пе-даљ па-мук пи-ле ка-па
ка-пак пун

р

жир раж ру-жа ру-ка ри-ба ре-па
пе-ро рак вир ра-ки-ја ра-ме рок
реп ко-ра го-ра ру-да зи-дар зо-ра
ја-ре ри-је-ка ра-ло руб-ља ље-кар
ми-ран мо-ре рум бу-нар бу-га-рин
ра-но ру-но рен по-пор је-зе-ро
па-ра о-ра-ње

с

сир рис се-ло са-ло со-ба во-сак
су-за сад ја-сен гас је-сен ко-са
ље-са ме-со си-је-но суд си-ње мо-ре
пи-сар са-пи ро-са кас по-јас

т

та-ва та-ван та-бан те-ле пи-та ма-ти
си-то ту-ка ту-ра ту-га жу-то ја-то
жи-то ки-та ље-по-та ло-па-та ме-тиљ
па-мет топ пут туп љут тор-ба тор
пи-ти гај-тан ту-тањ тањир

ф

со-фа фес фин раф са-раф фе-њер
фи-лип

х

јо-ха у-хо бу-ха му-ха ду-хан ход
худ дух ви-хор ру-хо су-хо хи-тар
ти-хо о-рах

ц

бо-ца ци-јев зец пу-це жи-ца цу-ра
ви-ли-ца во-ди-ца ви-ти-ца ја-за-вац
ру-жи-ца се-о-це го-ри-ца ца-ри-ца
ли-це ли-си-ца ци-пе-ле ко-нац

ч

чу-до че-до ча-ра-пе чо-ха чи-ви-ја
фо-ча ру-чи-ца ве-че-ра чо-ба-ни жуч
бо-чи-ца ву-чи-ца по-га-ча зе-чи-ца
че-ка-ло ко-вач ко-лач мач мач-ка
ча-нак чу-нак чуп чеп че-ло луч
ру-чак сач час то-чак је-чам чав-ка

ш

ча-ша ша-ка шу-ма ши-ло ко-шу-ља
кош ре-ше-то ши-ба шав ша-ре-но
ваш ду-ша ши-ја ка-ша ки-ша миш
лешина наш су-ша ти-ши-на фи-шек
ми-ши-ца ча-ши-ца

ћ

ку-ћа ћу-рак ше-ћер во-ће ро-бу-ћа
ће-бе га-ће ду-ћан же-ћи пећ ћо-рав
ћо-шак ће-мер

ђ

ђак ђу-гум ђер-ђев во-ђа жеђ ђем
ле-ђа ту-ђи ђо-гат на-ђен

џ

џеп џак хо-џа о-џак ха-џи-ја џе-лат
бо-ја-џи-ја син-џир.

бла-то бла-го бли-јед де-бло бли-зо
блек бје-жи бје-ли-ло бљује ду-бљи
до-бро број брат бри-јег бри-га
ђу-бре бру-ка бре-за бр-зо бр-ци.

вла-га вје-ра вре-ва вре-ћа вру-ћи-на
вра-та ври-је-ме вр-ло вра-на вр-ба
вре-ло.

гла-ва гљи-ва гро-бље гра-бље гри-ва
гре-бен у-гљен гни-је-здо гњи-да гр-ло
гње-чи гвож-ђе грах глу-хо.

дво-је две-ри дла-ка длан дно драм
друм мо-дро дроб др-во др-жи.

жр-вањ жде-ре дажд жва-ће жва-ла
жми-ри жли-је-зда.

зве-чи зво-но зва-ти зви-јер зго-да
зра-ци зр-но зла-то зми-ја зви-жди
зној знај зло-ба.

кла-да кра-ва кра-ђа кр-вав ква-си
бу-ква кљун кључ књи-га кљу-се
кнез кр-па кр-мак клас.

мра-ви мр-ва мре-жа мр-тав мр-шав

мла-ко мли-је-ко млин мраз мла-до
мље-чар мје-ра мно-го та-мјан.

сла-ма сла-ва ве-сло слу-га сли-ка
сле-зе-на сло-га сви-јет сви-ра-ла
сје-ки-ра сје-ме ске-ла да-ска сви-ла
смо-ква сна-га сна-ха снѝ-јег сноп
ср-би ср-ма ср-на ср-це срам стид
ста-до сто-но-га сто-ли-ца скер-лет.

плот плач пље-ва ча-пља пли-вач
ка-пљи-ца ко-но-пља пле-ти-во пр-си
прах при-ча при-ли-ка пси псов-ка
ко-при-ва псал-тир пти-ца пше-ни-ца
пче-ла пре-сли-ца у-пр-та пр-ти-на
пло-ча пљу-сак про-ха пра-мен пле-ме
пла-мен.

тр-ње тр-бух тра-ва три-на труп
траг твој у-тво-ра за-твор тје-ле-са

тје-ско-ба тка-ње тми-на тро-је труд
о-тров тр-го-вац тр-га-ти тр-ља-ти
са-тр-ти тр-ча-ти тре-ни-ца је-тр-ва.

хва-ла хлад хљеб хром храм хр-ђа
хра-бар хр-бат хра-на цви-јет цр-но
цјев-чи-ца чвор чкаљ чла-нак шко-ла
шљи-ва шље-ме шљез шљу-ка штир
ште-та штап.

брк цри врт црв сри грч грм крш
брет крет чврет прет трк шмрк
тврд мрк мре хрт струк страх стрм
стре-ха стра-на смрад ждрал стрв.
стри-је-ла крт.

Акисар, Бањалука, Босна, Бихаћ, Брод,
Билећа, Бјелашница, Бијељина, Витез,
Велеш, Високо, Врбас, Власенице, Вареш,
Градачац, Грахово, Грачаница, Гламоч,

Горажде, Дрина, Дувно, Добуј, Дуга,
Едрена, Жабари, Жељезница, Звијезда,
Зворник, Зеница, Загорје, Завоље, Ибар,
Игман, Изачић, Јајац, Јања, Кашикар,
Крупа, Крешево, Костајница, Крстац,
Ковач, Лепеница, Лим, Лијевно, Љубовија,
Љубушка, Мостар, Маглај, Нови пазар,
Никшић, Острожац, Озреп, Олово, Пива,
Пљевље, Приједор, Рашка, Рача, Рипач,
Рогатица, Столац, Сребреница, Сјеница,
Семећ, Сава, Травник, Тузла, Требиње,
Тара, Уна, Увац, Фоча, Фојница,
Херцеговина, Цариград, Цазин, Чајниче,
Шанац, Шума, Ђулисар.

Добра мати. Сладко грожђе. Пшенични
хлеб. Кисело млијеко. Красно вријеме.
Високо дрво. Бурђевска киша. Сладке
трешње. Накиселе јабуке. Родна воћка.
Света недјеља. Златан прстен. Нов зубун.
Брза ријека. Лијепа кућа. Зелена трава.

Велика ливада. Јато голубова. Стадо
оваца. Рогата стока. Хрђав пут. Велико
блато. Разуман учитељ. Добар ученик.
Србски свештеник. Студена вода. Врани
коњи.

Бој се Бога, чини право, па се небој
никога.

Говори свакад истину и никад нела-
жи; јер можеш преварити човјека, али
Бога никад.

Ко једанпут слаже, томе се други пут
невјерује, и кад истину говори.

Праштај ономе који те вријеђа, а сам
невријеђај никога.

Ко зло чини, нек се добру не нада.

Ко добро чини, неће се кајати.

Ко другоме јаму копа, сам ће у њу
пасти.

Завист сама себе једе.

Ко погрјешку своју признаје, пола-
му се прашта.

Ко тебе каменом, ти њега хлебом.

Невраћај зло за зло.

Здравље је највеће благо човјеку.

Што не желиш, да теби други људи чине, не чини ни ти другоме; а што си рад, да теби други чине, чини и ти другоме.

Не презири сиромаша и несрећнога, по помози му, колико можеш, и чим можеш.

Боље је добро творити, него лијепо говорити.

Не говори о ономе што добро незнаш.

Што си узајмио, врати; што си обећао, испуни; што си на дар добио, на том буди благодаран.

Што данас учинити можеш, не одлажи на сјутра.

Није за дијете срамота, ако ништа незна, али је срамота, ако ништа не учи.

Б О Г.

Један је Бог, који је сав овај свијет створио. Он је и мене створио. Штогод

имам, од њега имам. Он ми је дао тјело и душу. Он обдржава живот у мени. Дао ми је око, којим гледам; дао ми је ухо, којим чујем; дао ми је језик, којим говорим. Он ме учи мислити и чинити оно, што је право, што је добро и што је лијепо.

Бог је силап. Он може што год хоће. Он даје сунцу свјетлост и топлоту. Он чини, да се шуме и поља зелене. Он шаље вјетрове. Он грми. Он шаље кишу на земљу. На његову ријеч лед се стопи, дрво процвјета, жито и воће сазријева. Кад он рекне, лишће пожути и опадне, воде се смрзну и снијег земљу покрије. Кад је његова воља, онда се и душа наша растаје од тјела, човјек умре и тјело његово носи се у гроб.

Од Бога се ништа не може сакрити. Нема ништа, што Бог незна. Он, који је ово око моје створио, види такође. Он, који ми је ово ухо дао, чује такође. Штогод ја чиним, види Бог. Штогод говорим, чује Бог. Нема мјеста, гдје Бог невиди и нечује. Бог зна и шта ја ми-

слим и шта хоћу. Он познаје шта је у моме срцу. Он ме исто онако добро види у мраку, као и на дану. Он види, кад сам добар и кротак, а зна и то, кад сам зао и пакостан.

Бог је милостив. Он ме воли. Што год је лијепо и добро, од Бога је. Што год имам и што ми треба, од њега долази. Мјесто, гдје живим, хаљина, коју носим, од њега је. Хљоб, којим се храним, Бог даје. Он ми шаље и сан, који ме кријени. О како је Бог добар и милостив према мени!

Ш К О Л А.

Дјецо ви идете у школу, гдје сте могли доста чути о Богу. Ви знате, како је Бог добар и шта хоће од вас. У школи учите се ви још док сте мали, што је право и лијепо. Но идете ли ви радо у школу, и знате ли, шта вам ваља чинити, да се вриједни покажете? Слушајте:

те: ја ћу вам причати, како се Милутин влада.

Милутин прије школе.

У школске дане Милутин се радује. Он рано устане, обуче, умије и Богу се моли.

Он радо чини оно, што му се заповједи и благодари на оном, што му се даде. Рекне ли му се: Милутине, вријеме је у школу! одмах узме књиге своје и иде мирно у школу.

Милутин у школи.

Милутин не долази у школу ни врло рано ни касно. Кад уђе у школу, иде на своје мјесто, сједи мирно и слуша, што му се казује. Он се не обзире тамо и амо, нити шапуће ономе до себе. На свашто умије одговорити, што га год запита учитељ. Права је радост видјети Милутина у школи.

Милутин поелије школе.

Кад се школа пусти, Милутин иде право кући својој. Узпут не трчи нити виче, нити се с ким свађа ни бије. Он радо остаје код куће и мисли често и ондје о ономе, што је у школи чуо. Неће да је беспослен, него се учи и код куће, јер познаје, да послије све више зна.

ЦРКВЕНА

ВЕЛИКА И МАЛА СЛОВА.

Аа Бб Вв Гг Дд Ее Жж Зз
а б в г д е ж з

Зз Ии Јј Кк Лл Мм Нн Оо
в и или ј к л м н о

Пп Рр Сс Тт Уу Фф Хх
п р с т у у ф х

Ѡѡ Цц Чч Шш Шш Ђђ Њњ
от ц ч ш шч бев гласа и

Ђђ Ћћ Ее Ју Ју Оо Ја Ја
бев гласа је је ју о ја ја

Џџ Пп Тт Вв
кс пс т или в.

Начало премудрости страхъ господень, раз-
умъ же благъ всѣмъ творящимъ его.

Премудрость же и наказаніе нечестивѣи
уничужаютъ.

Путь нечестивыхъ отъ земли погибнетъ,
преступникъ же изринется отъ нея.

Слыши сыне наказаніе отца твоего, и
не отрини заветовъ матери твоея.

Сыне, моихъ законовъ не забывай, гла-
голы же мои да соблюдетъ твое сердце: дол-
готъ бо житіа, и лѣта жизни, и миръ при-
ложатъ тебѣ.

Не возлюбитъ ненаказанный обличаю-
щихъ его, съ мудрыми же не побесѣдетъ.

Отъ многословіа не избежиши грѣха:
щадли же усты, разсмыслъ будеши.

Иже отвѣщаетъ слово прежде слышаніа,
бездѣланъ естъ и поношеніе.

Безчестивый отца, и отвѣщавый мать
свою, срамотѣ приметъ и поношеніе.

Лучше другъ близъ, нежели братъ далече
живый.

Богатство прилагаетъ други многы: ни-
щій же и отъ сщраговъ друга поставленнымъ вы-
вадетъ.

Иже даетъ угримъ, не вскѣдетъ: а
иже отвращаетъ око свое, въ скѣдости будетъ
мнозѣ.

Иже себѣ солъ, колѣ добръ будетъ; и не
возвеселится во имѣніи своемъ.

Бѣнецъ премудрыхъ богатство ихъ: жи-
тіе же безумныхъ зло.

Ничтоже есть покровено, еже не открьется,
и тайно, еже не увѣдано будетъ.

Есѣ елика аще хощете, да творятъ вамъ
человѣцы, такъ и вы творите имъ.

Иди ко мравію въ лѣннве, и поревнѣи
видѣвъ пути его, и буди онаго мудрѣишій:
онъ бо, не сщсѣ емъ земледѣлецъ, ниже на-
дѣщаго его имѣишій, ниже подъ владыкою
сый, готовитъ въ жатвѣ пищѣ, и многое въ
лѣто творитъ уготованіе.

Иди ко пчелѣ, и увѣждь коль дѣлатель-
ница естъ, дѣланіе же коль честное творитъ:

Блаже трѣшѣ царіе и прѣстѣи во здравіе
употребляють, любима же вѣстѣ всѣми и
славна, аще силою и немоцна сѣщи, но пре-
мѣдростію почтена произведеса.

Во имя отца, и сына, и свѣтаго дѣха, аминь.

Слава тебѣ Боже нашъ, слава тебѣ.

Царю небесный, утѣшителю, дѣше истины,
иже вездѣ сый, и вса исполнаи, сокровище
благихъ, и жизни подателю, прѣиди, и все-
лиса въ ны, и очисти ны отъ всакиа
скверны, и спаси блаже, дѣши наша.

Свѣтый Боже, свѣтый крѣпкій, свѣтый
безсмертный, помилѣи насъ.

Слава отцѣ, и сынѣ, и свѣтомѣ дѣхѣ, и
нынѣ, и присно, и во вѣки вѣковъ, аминь.

Пресвѣтаа трѣице, помилѣи насъ: Господи,
очисти грѣхи наша: владыко, прѣсти безза-
кѣнїа наша: свѣтый посѣти и исцѣли не-
моцїи наша, имене твоего ради.

Господи помилѣи.

Слава отцѣ, и сынѣ, и свѣтомѣ дѣхѣ, и
нынѣ, и присно, и во вѣки вѣковъ, аминь.

МОЛИТВА ГОСПОДЬА.

Отче нашъ, иже еси на небесѣхъ, да
свѣтитса имя твое: да прѣидетъ царствіе
твое: да бѣдетъ воля твоя, какъ на небеси,
и на земли. Хлѣбъ нашъ насѣщный даждь
намъ днесь: и остави намъ долги наша,
якоже и мы оставляемъ должникомъ на-
шимъ: и не введи насъ во искушеніе, но
избави насъ отъ лукаваго.

ПОХВАЛА БОГОРОДИЦИ.

Богородице дѣво, радѣйса, благодатнаа
Маріе, Господь съ тобою: благословена ты въ
женахъ, и благословенъ плодъ чрева твоего:
какъ спаса родила еси дѣшъ нашихъ.

СИМВОЛ ПРАВОСЛАВНЕ ВѢРЕ.

1. Вѣрѣю во единого Бога, отца вседер-
жителя, творца небѣ и земли, видимыхъ же
всѣмъ и невидимыхъ.

2. И во единого Господа Иисуса Христа, сына божіа, единородного, иже отъ Отца рожденнаго, прежде всѣхъ вѣкx. Свѣта отъ свѣта, Бога истинна, отъ Бога истина, рождена, несотворена, единосущна Отцу, иже вса быша.

3. Насъ ради человекъ, и нашего ради спасенія, сшедшаго съ небесъ, и воплотившагося отъ дѣха свѣта, и Маріи дѣвы, и вочеловѣчшася.

4. Распятаго же за ны при понтийскѣмъ Пилатѣ, и страдавша и погребенна.

5. И воскресшаго въ третій день по писаніемъ.

6. И восшедшаго на небеса, и сѣдѣща въ деснѣю Отца.

7. И пакы грядущаго со славою сѣдѣти живыхъ и мертвыхъ, егже царствію не вѣдетъ конца.

8. И въ дѣха свѣтаго, Господа, животворящаго, иже отъ Отца исходящаго, иже со Отцемъ и сыномъ спокланяема и славима, глаголашаго пророки.

9. Во единѣ, свѣтѣ, соборнѣ, и апостолскѣю церковѣ.

10. Неповѣдѣнію едино крещеніе, во вставленіе грѣхѣвъ.

11. Чаю воскресенія мертвыхъ.

12. И жизни вѣдущаго, вѣка, аминь.

ДЕСЕТ БОЖІИХЪ ЗАПОВѢСТИ.

1. Язъ есмь Господь Богъ твой: да не вѣдѣтъ тебѣ вози иніи, развѣ мене.

2. Не сотвори себѣ куміра, и всякаго подобія, елика на небеси горѣ, елика на земли низѣ, елика въ водахъ подъ землею, да не поклонишися имъ, и не послужиши имъ.

3. Не пріемли имени Господа Бога твоего все.

4. Помни день съвѣтнѣй свѣтити его: шесть дней дѣлаи, и сотвориши въ нихъ вса дѣла твоя, день же седмыи, съвѣта, Господь Богъ твой.

5. Чти Отца твоего и мать твою, да

ВЛАГО ТИ ВЪДЕТЪ, И ДА ДОЛГОЛѢТЕНЪ ВЪДЕШИ
НА ЗЕМЛИ.

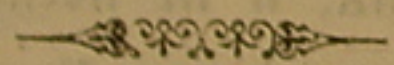
6. Не убїи.

7. Не прелюбы сотвори.

8. Не укради.

9. Не послѣшестви на дръга твоегѡ сви-
дѣтельства ложна.

10. Не пожелаи жены искреннагѡ твоегѡ,
не пожелаи дома ближнагѡ твоегѡ, ни села
егѡ, ни раба егѡ, ни рабыни егѡ, ни вола
егѡ, ни осла егѡ, ни всякагѡ скота егѡ,
ни всегѡ влика сѣтъ ближнагѡ твоегѡ.

БРОЈЕЊЕ.

Изговори.	БРОЈЕВИ.
један	1
два	2
три	3
четири	4
пет	5
шест	6
седам	7
осам	8
девет	9
десет	10
једанаест	11
дванаест	12
тринаест	13
четрнаест	14
петнаест	15
шестнаест	16
седамнаест	17
осамнаест	18
деветнаест	19
двадесет	20
двадесет и један	21

Изговори.	БРОЈЕВИ.
двадесет и два	22
двадесет и три	23
двадесет и четири	24
двадесет и пет	25
двадесет и шест	26
двадесет и седам	27
двадесет и осам	28
двадесет и девет	29
тридесет	30
тридесет и један	31
тридесет и два	32
тридесет и три	33
тридесет и четири	34
тридесет и четири	35
тридесет и пет	36
тридесет и шест	37
тридесет и седам	38
тридесет и осам	39
тридесет и девет	40
четрдесет	41
четрдесет и један	42
четрдесет и два	43
четрдесет и три	44

Изговори.	БРОЈЕВИ.
четрдесет и четири	44
четрдесет и пет	45
четрдесет и шест	46
четрдесет и седам	47
четрдесет и осам	48
четрдесет и девет	49
педесет	50
педесет и један	51
педесет и два	52
педесет и три	53
педесет и четири	54
педесет и пет	55
педесет и шест	56
педесет и седам	57
педесет и осам	58
педесет и девет	59
шесдесет	60
шесдесет и један	61
шесдесет и два	62
шесдесет и три	63
шесдесет и четири	64
шесдесет и пет	65
шесдесет и шест	66

Изговори.	БРОЈЕВИ.
шесдесет и седам	67
шесдесет и осам	68
шесдесет и девет	69
седамдесет	70
седамдесет и један	71
седамдесет и два	72
седамдесет и три	73
седамдесет и четири	74
седамдесет и пет	75
седамдесет и шест	76
седамдесет и седам	77
седамдесет и осам	78
седамдесет и девет	79
осамдесет	80
осамдесет и један	81
осамдесет и два	82
осамдесет и три	83
осамдесет и четири	84
осамдесет и пет	85
осамдесет и шест	86
осамдесет и седам	87
осамдесет и осам	88
осамдесет и девет	89

Изговори.	БРОЈЕВИ.
деведесет	90
деведесет и један	91
деведесет и два	92
деведесет и три	93
деведесет и четири	94
деведесет и пет	95
деведесет и шест	96
деведесет и седам	97
деведесет и осам	98
деведесет и девет	99
сто	100
двије стотине	200
три стотине	300
четири стотине	400
пет стотина	500
шест стотина	600
седам стотина	700
осам стотина	800
девет стотина	900
хиљада	1000
двије хиљаде	2000
три хиљаде	3000
четири хиљаде	4000

Изговори.	БРОЈЕВИ.
пет хиљада	5000
шест хиљада :	6000
седам хиљада	7000
осам хиљада	8000
девет хиљада	9000
десет хиљада	10000
двадесет хиљада	20000
тридесет хиљада	30000
четрдесет хиљада	40000
педесет хиљада	50000
шесдесет хиљада	60000
седамдесет хиљада	70000
осамдесет хиљада	80000
деведесет хиљада	90000
сто хиљада	100000

